

Knowledge Management

เรื่อง การตีความระเบียบสหกรณ์ตาม
พรบ.สหกรณ์และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2. หัวข้อการเรียนรู้ : ระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้แก่สมาชิกและดอกเบียเงินกู้

ในกรณีใดๆดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเงินกู้เป็นอันถึงกำหนดชำระคืนโดยสิ้นเชิงพร้อมทั้งดอกเบียทันที โดยมีพักค้ำจนถึงระยะเวลาที่ให้ไว้ สำหรับเงินกู้นั้นๆ ทั้งนี้ให้คณะกรรมการดำเนินการหรือผู้จัดการ เรียกคืนโดยมิชักช้า

กรณีต่อไปนี้ให้ถือว่าเงินกู้เป็นอันถึงกำหนด

1. ผู้กู้ออกจากสหกรณ์
2. ใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์
3. ไม่แก้ไขหลักประกัน
4. ไม่ชำระภายในกำหนดระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่ชำระเงินงวดชำระหนี้ตามกำหนด

3. ความเห็นและแนวคิดของ กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ 1

3.1 การเรียกคืนโดยมิชักช้า คือต้องเรียกคืนโดยสิ้นเชิง โดยพิจารณาจาก

1. เป็นเหตุที่จะทำให้สหกรณ์ขาดสภาพคล่องหรือไม่
2. ความสามารถของสหกรณ์ในการชำระหนี้กับแจ้งหนี้ได้หรือไม่
3. เป็นช่องทางให้เจ้าหน้าที่สหกรณ์กับคณะกรรมการดำเนินการแสวงหาผลประโยชน์หรือไม่
4. บิดเบือนหรือละเลยในอุดมการณ์สหกรณ์หรือไม่
5. ประโยชน์และปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับสมาชิกและสหกรณ์ในอนาคต

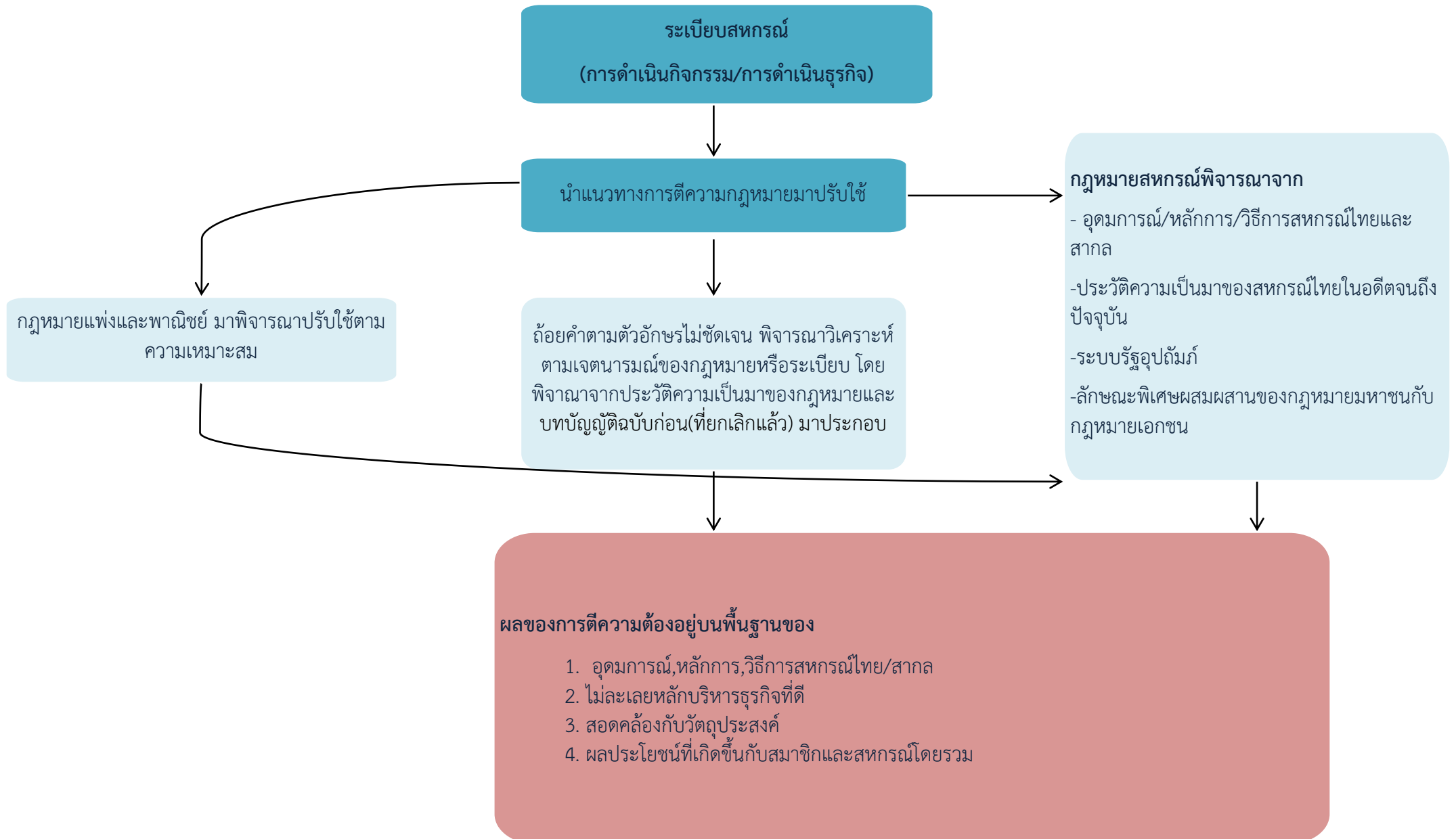
3.2 การตีความการเรียกคืนโดยมิชักช้า พิจารณาจาก

1. ระเบียบดังกล่าวกำหนดขึ้นเพื่อดำเนินกิจกรรมในทางธุรกิจที่มีนิติสัมพันธ์กับสมาชิกโดยตรง
2. นำแนวทางของกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาพิจารณาปรับใช้ตามความจำเป็น
3. ให้พิจารณาว่ากฎหมายสหกรณ์ เกิดจากพื้นฐานแนวคิดของอุดมการณ์/หลักการ/วิธีการสหกรณ์ของไทยและสากล เป็นสิ่งสะท้อนประวัติความเป็นมาของสหกรณ์ไทย จากอดีตถึงปัจจุบันและอยู่ในระบบอุปถัมภ์ รวมถึงมีลักษณะพิเศษที่มีการผสมผสานกันระหว่างกฎหมายเอกชน และกฎหมายธุรกิจ
4. การค้นหาเจตนารมณ์ ควรพิจารณาถึงประวัติความเป็นมาของกฎหมายฉบับก่อนๆ(ที่ยกเลิก)มาประกอบ
5. กรณีเป็นเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือดำเนินธุรกิจควรพิจารณาบนพื้นฐาน ของอุดมการณ์/หลักการ/วิธีการสหกรณ์ของไทยและสากล รวมถึงการบริหารธุรกิจที่ดี สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

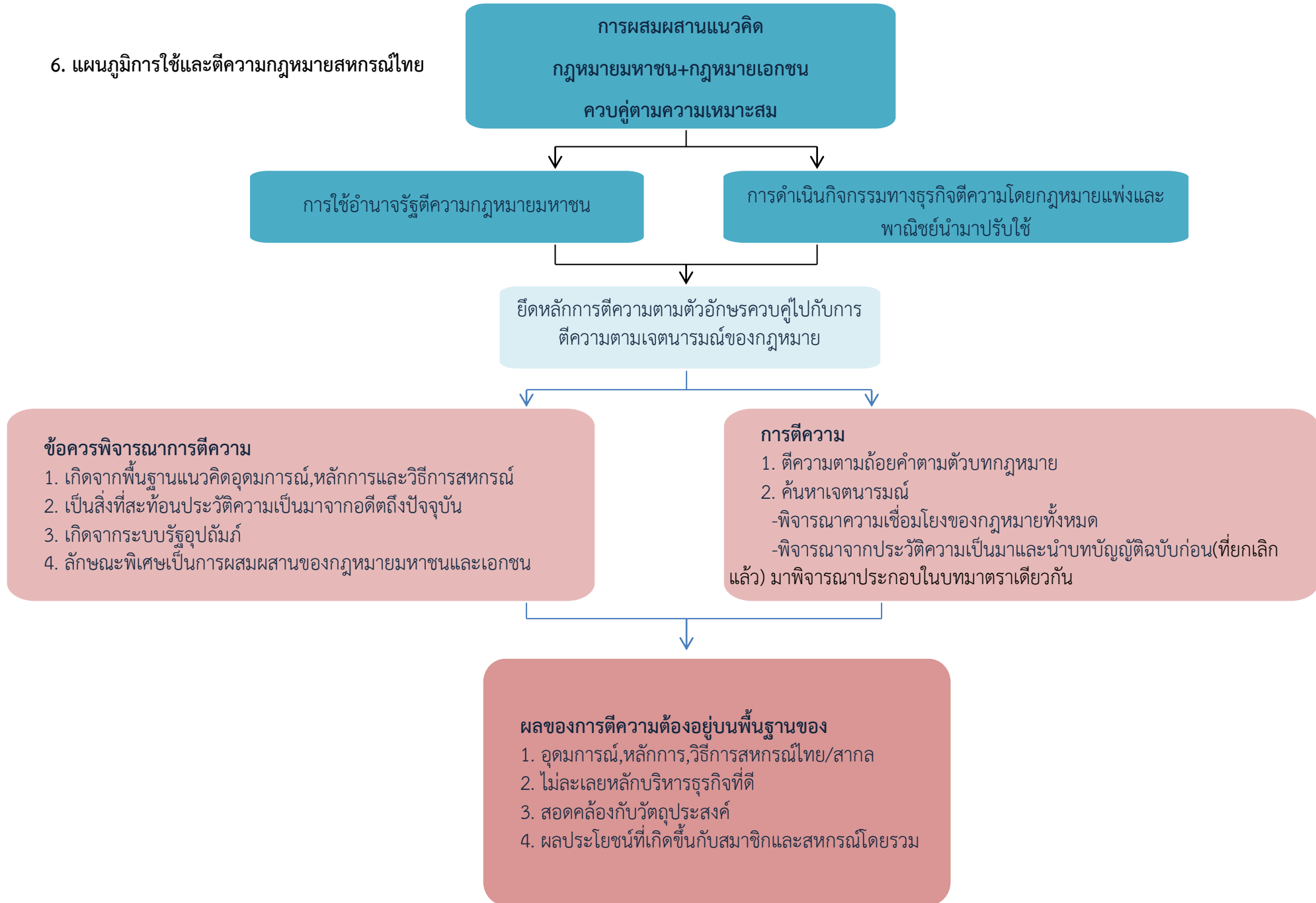
3.3 ควรรอให้ใกล้หมดอายุความหรือไม่และควรใช้ระยะเวลาเท่าใด

1. ไม่ควรรอให้ใกล้หมดอายุความแล้วเรียกคืน
2. เพื่อประโยชน์ของสมาชิกและสหกรณ์โดยรวม การเรียกคืนไม่ควรเกิน 1 รอบปีบัญชี และหรือไม่ควรเกิน 1 รอบฤดูการผลิต

5. แผนภูมิการตีความระเบียบของสหกรณ์การดำเนินกิจกรรมและการดำเนินธุรกิจ

6. แผนภูมิการใช้และตีความกฎหมายสหกรณ์ไทย

7. การบังคับใช้การตีความกฎหมายสหกรณ์

ต้องมีการผสมผสานระหว่างแนวคิดของกฎหมายมหาชนและกฎหมายเอกชนควบคู่กันไปตามความเหมาะสม คือ

1. ในกรณีต้องตีความเกี่ยวกับการใช้อำนาจรัฐในฐานะปกครอง ก็ควรตีความหมายตามกฎหมายมหาชน
2. ในกรณีต้องตีความตามที่สหกรณ์ดำเนินกิจกรรมในทางธุรกิจที่มีนิติสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกหรือสมาชิกก็จำเป็นต้องนำหลักการตีความตามแนวทางของกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาปรับใช้ ความจำเป็น

8. หลักการและวิธีการตีความกฎหมายสหกรณ์ไทย

8.1 หลักการตีความควรยึดหลักตีความตามตัวอักษรควบคู่ไปกับการตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

1. ถ้าถ้อยคำตามตัวอักษรของกฎหมาย มีความหมายชัดเจนและบังคับใช้สมความมุ่งหมายแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องค้นหาเจตนารมณ์
2. ถ้าวิเคราะห์ถ้อยคำตามตัวอักษรแล้วปรากฏว่าจากความหมายของถ้อยคำของกฎหมาย ถ้อยคำที่ใช้ไปแล้ว จะเกิดผลที่ผิดแปลกไป ก็จำเป็นต้องตีความโดยค้นหาเจตนารมณ์ของกฎหมาย

8.2 ข้อพิจารณาการตีความกฎหมายสหกรณ์

1. ให้พิจารณาว่ากฎหมายสหกรณ์เกิดจากพื้นแนวคิดของอุดมการณ์และหลักการสหกรณ์ที่เป็นสากล ส่วนวิธีการอาจแตกต่างกันได้ในแต่ละประเทศ
2. ให้พิจารณาว่ากฎหมายสหกรณ์ไทย มีลักษณะพิเศษเพราะเป็นกฎหมายที่ผสมผสานกันระหว่างกฎหมายมหาชนสาขากฎหมายปกครองและกฎหมายธุรกิจ
3. ให้พิจารณาว่ากฎหมายสหกรณ์เป็นสิ่งที่สะท้อนประวัติความเป็นมาของสหกรณ์ไทยจากอดีตจนถึงปัจจุบัน
4. ให้พิจารณาว่ากฎหมายสหกรณ์ไทยยังอยู่ในระบบของรัฐอุปถัมภ์ที่ใช้สหกรณ์เป็นเครื่องมือของรัฐในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

8.3 การดำเนินการตีความตามกฎหมายสหกรณ์

1. กรณีตีความถ้อยคำตามตัวบทกฎหมายให้พิจารณาความหมายของถ้อยคำว่าคำนั้นเป็นภาษาธรรมดาหรือภาษาทางเทคนิคของสหกรณ์ (เงินปันผล, เงินเฉลี่ยคืน, สถาบันการเงิน, มาตรฐานการสอบบัญชีและสมาชิกสมทบ เป็นต้น)
2. กรณีค้นหาเจตนารมณ์
  - ให้พิจารณาเชื่อมโยงกันกับบทความอื่นที่เกี่ยวข้องทั้งหมด หรือพิจารณาถึงความเชื่อมโยงของกฎหมายทั้งฉบับ
  - บางกรณีอาจพิจารณาถึงประวัติความเป็นมาของกฎหมายโดยนำบทบัญญัติของกฎหมายฉบับก่อนๆ (ที่ยกเลิกแล้ว) มาพิจารณาประกอบในบทความตราเรื่องเดียวกัน

8.4 ผลของการตีความควรพิจารณาดังนี้

1. กรณีเป็นเรื่องที่ต้องใช้อำนาจรัฐควรเลือกใช้แนวทางของการส่งเสริมสนับสนุนและคุ้มครองระบบสหกรณ์
2. กรณีเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและดำเนินธุรกิจ ควรเลือกใช้แนวทางที่อยู่บนพื้นฐานของอุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์ไทย รวมถึงหลักการสหกรณ์สากล รวมทั้งหลักการบริหารธุรกิจที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสหกรณ์แต่ละประเภทที่จำแนกไว้